

Stor-Elvdal kommune må gjøre opp for seg

- kommunal unnfallenhet kan ikke fritta for ansvar

-

Et gavebrev på 250 000 kroner

Ved Inga Karoline Bergs gavebrev 21. mai 2007 på 250 000 kroner fikk Sollia menighet en håndsrekning for å konservere, restaurere og bevare innvendig maling og dekor i Sollia kirke.

I den anledning fortalte Sollia.net om den storslagne gaven som begeistret menigheten og menighetsrådet, og som ble tatt imot med glede av budsjettansvarlige i Stor-Elvdal kommune – som da var eiermessig og organisatorisk ansvarlig for Sollia kirke og menighet.

Allerede tidlig på 1990-tallet ble Sollia menighetsråd i likhet med de andre menighetsrådene i kommunen pålagt av daværende rådmann å overføre alle midler til kommunal forvaltning, regnskapsførsel og revisjon. Før hadde menighetsrådet dette ansvaret. Det ble skjøttet vel med lokal regnskapsførsel, tydelig ansvar og årlig revisjon, samt framlagt på møte i menigheten.

Sollia.net skrev senere at Inga Bergs gave ga mulighet for å få en tilstandsrapport fra Riksantikvaren, og to bevilgninger derfra som har bidratt til å sikre det vakre interiøret i Stor-Elvdals eldste kirke.

2012 Hvor er menighetens penger? spurte Sollia.net

Sollia.net publiserte en artikkel i november 2012. Da hadde menighetsrådene i Stor-Elvdal og kirkelig fellesråd sendt ut en pressemelding om «avvik» på menighetenes konto, i praksis og folkelig tale et underslag som følge av økonomisk utroskap av kommunalt ansatt medarbeider. Saken hadde vært under behandling i kommunens organer en tid.

Daværende leder av Stor-Elvdal kirkelige fellesråd, tidligere ordfører Sigmund Vestad, gjorde sitt beste for å skjerme kirkevergen og legge lokk på de faktiske forhold omkring mislighetene. Av oppslaget på Sollia.net går det fram at den tidligere kirkevergen sluttet i jobben 20/2 under opprivende omstendigheter – også da var økonomi et tema. Det kan jeg godt skjønne ettersom det ikke var utført årlig kommunal revisjon på den kommunale etat det kirkelige fellesrådet.

Som vitne under straffesaken da den kom til behandling sa Vestad at han nærmest ver medskyldig og burde ha vært satt under tiltale selv.

2014 Hva har hendt og hvor ble det av beløpene? spurte Sollia.net

Sollia.net fortalte at politiets etterforskning var i ferd med å bli avsluttet. Den tidligere kirkevergen endret status fra å være vitne til å bli siktet.

VG begynte å grave i saken i 2015 (14.03). Avisen hadde og har interesse i saken. VG skrev at kirkevergen utnyttet folk og kirken, og at han ble anmeldt av Stor-Elvdal kirkelige fellesråd i november 2012, ni måneder etter at gavegiver Inga Berg døde nær 105 år gammel. Prost Sevat Lappegard sa da at bakgrunnen for anmeldelsen var at flere konti var tomme. Etter to års politietterforskning var da mannen tiltalt for underslag og økonomisk utroskap. Hvor ville saken stått uten påtrykk fra lokale media?

Politiadvokat Richard Røed i Hedmark politidistrikt sa til VG at saken var veldig alvorlig og hadde veldig mange skjerpene momenter med tanke på hans posisjon og måten han hadde utnyttet folk og kirken på.

Daværende leder i Sollia menighetsråd, Steinar Lien, mente ifølge VG at pengerotet til syvende og sist handlet om dårlige rutiner i kommunen og det kirkelige fellesrådet. Han forventet at de erstattet tapet dersom ikke den tidligere kirkevergen erstattet det selv. Så ser vel ikke ut til å skje. Derfor bør Stor-Elvdal kommune ta ansvar og eventuelt sikre regress hos den dømte, tidligere kommunalt ansatte kirkevergen.

2015 – Ny tiltale for underslag 2,7 mill. kr

Sollia.net gjorde (21.10) kjent at ytterligere etterforskning av underslag av fellesskapets midler på iflg tiltalen 2,7 mill. kroner, derav 971 942 kr av menighetenes midler, for Sollias vedkommende 655 815 kr – beløpet inkluderer Inga Bergs gave og inntektene fra salgene av Sollia prestegård og klokkergård.

2016 Tidligere kirkeverge nektet straffeskyld

I februar 2016 kom saken for retten. Tiltalte nektet hardnakkert straffeskyld fordi hans disposisjoner var gjort for å holde driften av kirkene i Stor-Elvdal i gang, herunder diverse vederlagsmidler og Inga Bergs gave fra en hemmelig VISA-konto. Den tidligere kirkevergen anførte i sitt forsvar at han hadde som mål å rette opp mislighetene når Fellesrådet fikk tilbake midler de rettmessig hadde krav på fra Stor-Elvdal kommune – som i følge den tiltalte hele tiden var påholdne med bevilgninger og faktisk midt i budsjettåret kunne halvere det beløpet som stod i budsjettet.

2016 Tidligere ordfører Sigmund Vestad

innrømmet i følge rettsreferater at han hadde kjent til den hemmelige VISA-kontoen som den tidligere kirkevergen hadde opprettet og brukt penger fra, herunder Inga Bergs gavebeløp.

Tidligere ordfører Sigmund Vestad, med integritet som tidligere ordfører,

- *i S-E fellesråd tillitsvalgt for å ivareta fellesskapets interesser*

I retten framstod tidligere ordfører i Stor-Elvdal gjennom flere perioder, Sigmund Vestad, som vitne i egenskap av kommunens politiske leder og medlem av Stor-Elvdal kirkelige fellesråd. Kommunene -

her Stor-Elvdal kommune - oppnevner gjennom vedtak i kommunestyret sitt medlem av Kirkelig Fellesråd. I den aktuelle perioden fra 2001 - 2012 var det ordfører Sigmund Vestad som satt som kommunenes representant i Kirkelig Fellesråd. Han innrømmet i retten å ha kjent til den ulovlige praksisen med konto "på si". Desto merkeligere blir dermed hans bestrebelser på å skjeme kirkevergen for kontroll og innsyn.

"Behandling i Kommunestyret - 17.02.2010:

Ove Andreassen (BL) stilte spørsmål ved sin habilitet i saken. Andreassen ble enstemmig kjent inhabil av kommunestyret, og fratrådte under behandlingen av saken.

Ordføreren (Sigmund Vestad - min anm.) fremmet følgende alternative innstilling til kommunestyret:

Da kommunen som følge av tjenesteytingsavtalen mellom kirken og kommunen har alle bilags- og regnskapshåndtering, årsregnskap og årsavslutninger, mener en at kommunens innsynsmuligheter i kirkens forvaltning av kommunale bevilgninger allerede er ivaretatt.

Votering: Kontrollutvalgets innstilling ble satt opp mot ordførerens alternative innstilling.

Kontrollutvalgets innstilling ble vedtatt med 12 mot 6 stemmer.

Vedtak i Kommunestyret - 17.02.2010:

- Kommunestyret gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan den kommunale bevilgning til kirkelig fellesråd forvaltes.

- Adgangen utformes som en betingelse for kommunestyrets vedtak om bevilgning til fellesrådet."

I følge avisreferater fra rettsforhandlingene på Tynset gikk vel den tidligere ordføreren så langt i sine innrømmelser at han nærmest følte seg berettiget til medtiltale. Det er greit å se saken i etterpåklokskapens klare lys. Men hvor var Sigmund når hans rolle var å føre kontroll og tilsyn? Og ytterligere spørsmål brenner på tunga: hvordan har han utøvd sin rolle i andre tilsvarende sammenhenger i samme tidsrom?

Svarte penger i egen lomme

Politirevisor Randi Lien hadde avdekket at tiltalte hadde tatt imot ca. 600 000 fra pårørende til gravfond, stell av gravminner, salg av blomsterkasser, kopieringstjenester, utleie av tjenestebiler og utstyr, samt provisjon på salg av gravsteiner. Disse pengene ble delt mellom tiltalte og sju ansatte. Renter og rentesrente for tolv år utgjør for de rettmessige eierne dessuten er betydelig tapt beløp – men finnes verdiene fortsatt?

2017 Innrømmelse og dom

Retten slo fast at mannen har begått omfattende økonomisk kriminalitet, og at handlingene ble utført på en utspekulert måte og at "tiltalte over tid har utvist en fast forbrytersk vilje til å skaffe seg selv og /eller andre, en uberettiget økonomisk vinning av betydelig omfang".

På linje med andre kriminelle nektet tiltalte å innrømme straffeskyld til rettens siste dag. Da var bevisene så overveldende at en innrømmelse kanskje kunne gi litt mildere straff. Det skjedde også. I Lagmannsrettens dom 29.06.2017 ble tiltalte dømt til ett års fengsel og til å betale en erstatning til Stor-Elvdal kirkelige fellesråd kr 828 887. Det er på dette punkt at Stor-Elvdal kommune bør kjenne sitt ansvar og gjøre menighetsrådene skadesløse.

Kommunalt ansvar?

Uroet av meldingen på www.sollia.net 14. november 2012 om at det var avdekket omfattende økonomiske misligheter innenfor Stor-Elvdal kirkelige fellesråd, ønsket jeg å følge opp hvordan forvaltningen av Inga Bergs gave på 250 000 kroner hadde vært. Ut fra gavebrevets intensjon og formulering har gaver som en selvfølge gått ut fra at årlig renteavkastning tillegges kapitalen slik at gavens verdi ikke svekkes mer enn forskjellen mellom prisvekst og renteavkastning, det vil si at arbeidet som kan utføres i Sollia kirke ikke stadig reduseres ved at arbeidet ikke settes i gang.

Det var meg, i egenskap at Inga Bergs fullmektig i denne saken, tillatt å spørre hvordan regnskapsførselen i Stor-Elvdal kirkelige fellesråd har vært i perioden 2007-2012 (som er årene jeg har hjemmel for å stille spørsmål om) med hensyn til kontoplan for kapital og drift hva angår Sollia menighetsråd, og hvordan det kommunale tilsynet har vært utøvd og hvordan årsregnskapene har vært revidert. Fyllestgjørende svar er ikke mottatt.

2019 Få saken ut av verden uten skamlett

Vi har tiltro til at den nye ordføreren skjærer gjennom og bringer saken til en ende på en måte som gjør menighetsrådene i Stor-Elvdal relativt skadesløse slik at de ikke mister sine midler. Han har vært med i kommunepolitikken lenge og kjenner alle forhold fra mange år som fremste talsperson og ypperste representant for Senterpartiet. Han får sikkert tilgivelse for at menighetsrådene ikke får tilbake tapte rentemidler, men skulle det komme så langt at det reises erstatningssøksmål mot Stor-Elvdal kommune, vil nok det inngå i kravet.

Bjørn Brænd

Ivaretar Inga Bergs ønske i følge gavebrev

Artikler på www.sollia.net funnet ved å bruke søkfunksjonen:

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/apner-for-minneord>

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/minneord-over-inga-karoline-berg>

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/mot-tiltale>

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/tiltale-tatt-ut-mot-kirkevergen>

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/pengene-tilbake-til-sollia>

<http://www.sollia.net/nytt-fra-bygd-og-fjell/pastand-om-mildere-straaff>

<http://www.sollia.net/file/888990.pdf>